

Jméno a příjmení:	Adéla Lipavská
UČO:	483853
Název, kód předmětu:	Základy akademického čtení a psaní, PSYb2980
Vyučující:	Mgr. Adam Klocek, Mgr. Tomáš Kratochvíl, Mgr. Stanislav Svačinka
Datum odevzdání:	29.4.2021

FORMING IMPRESSIONS OF PERSONALITY - S. E. ASCH

Asch (1946) se zabýval formováním dojmu z osobností druhých lidí ve svých deseti experimentech. Formování dojmu je rychlé, jednoduché a první dojem se mění či zapomíná obtížně. Důležitým faktorem je naše pozornost, která utkvívá na mnoha různých charakteristikách a rysech lidí. Asch uvedl několik pohledů na formování dojmu. Prvním z nich je teorie, že je celkový dojem tvořen součtem vnímaných rysů a charakteristik u druhých. Druhý pohled chápe formování dojmu jako vnímání celkové osobnosti a spíše vztahů mezi jednotlivými rysy.

Asch se zabýval formováním dojmů a vycházel z výzkumu, který tvořil převážně vzorek studentů. Studenti dostali za úkol vytvořit si dojem o člověku, jehož charakteristiky jim přečetli experimentátoři. Studenti měli poté v několika větách shrnout, jaký dojem si o člověku vytvořili. Studenti, kterým byly řečeny charakteristiky zvlášť, si přesto o člověku utvořili konzistentní dojem. Finální dojem studentů vycházel z charakteristik, které jim řekli experimentátoři, ale zároveň byly jejich dojmy unikátní.

Asch pomocí experimentů zkoumal proces formování dojmu a jeho případnou změnu. Zjistil, že si studenti tvořili výrazně odlišný dojem, pokud jim bylo sděleno, že je někdo warm nebo cold a hodnotili je dle souvisejících kvalit. Zároveň se našlo několik kvalit, které tímto ovlivněny nebyly, ale zjistilo se, že jedna odlišná charakteristika (warm/cold) může změnit celkový dojem o člověku. Někteří lidé vnímají tuto charakteristiku za důležitější než ostatní. Asch díky tomu popsal tzv. efekt vřelosti (primacy of warmth effect). V dalším experimentu nahradil charakteristiku warm/cold polaritou polite/blunt. Při této podmínce se dojem vzorku měnil méně než při warm/cold. Dále zjistil, že charakteristiky mohou být u každého jiné centrální či vedlejší a navzájem se jinak ovlivňovat.

V dalším experimentu měli účastníci popsat dojem o druhých pomocí daných charakteristik, nesměli použít přímo daná slova, ale jejich synonyma. Některá synonyma se objevovala častěji a záleželo na významnosti, kterou jim účastníci připsali. Například slovo quiet (calm) se objevovalo často, ale pro účastníky nemuselo mít stejný význam.

Dále záleželo na pořadí, v jakém byly charakteristiky účastníkům překládány, i když byl jejich obsah stejný. Svůj dojem formovali pozitivněji, pokud byla první charakteristika inteligentní oproti vyhýbavému.

Asch **potvrdil** druhou teorii, která neodděluje jednotlivé charakteristiky, ale pojímá osobnost celkově a pomocí vztahů mezi charakteristikami.

Forming Impressions of Personality A Replication and Review of Asch's (1946) Evidence for a Primacy-of-Warmth Effect in Impression Formation - S. Nauts, O. Langner, I. Huijismans, R. Vonk and D. H. J. Wigboldus

Autoři této studie replikovali Aschovy studie, které byly relevantní k jeho primárnímu efektu vřelosti (konkrétně studie I., III., a IV.) **Postupovali dle Asche, až na pár drobných změn.** Primární efekt vřelosti **se** v replikaci Aschových studií nepotvrdili. Charakteristiky warm/cold se neukázaly jako centrální při formování dojmu, ale důležitější byla pro účastníky charakteristika inteligentní. První Aschova studie **se tedy nepotvrdila, ale třetí a čtvrtá už ano.**

Autoři replikace Aschových zjištění **vycházeli z mnoha zdrojů** oproti Aschovi, který **neměl téměř žádné teoretické východisko**, až na dvě možné teorie formování dojmu. **Asch ve své metodě použil otevřené otázky. Účastníci mohli psát volně odpovědi o svém dojmu podle sebe. V replikaci byly oproti Aschovi použity statistické analýzy otevřených odpovědí. Tato replikační studie byla prováděna pomocí MechanicalTurk, ale Asch zapojil jako účastníky studenty v laboratorních podmínkách. Dále byly oproti Aschově studii účastníkům náhodně přiřazeny podmínky experimentu, propozice studie byly dopředu registrované a účastníků bylo zhruba třikrát tolik. Autoři se v replikaci nezabývali všemi Aschovými studii, ale soustředili se jen na primární efekt vřelosti.**

Z mého pohledu přinesl Asch mnoho možných teoretických východisek pro výzkum formování dojmu. **Jeho nejznámější studii o primárním efektu vřelosti výzkumníci později hodnotili poměrně nekriticky a zapomínali na důležité limity (např. počet účastníků, kteří hodnotili warm jako vysoce důležité). Asch ve své době neměl tak kvalitní metodologii jako současní výzkumníci.** Replikace přinesla důležité zjištění, že se primární efekt vřelosti nepotvrdil. Charakteristika warm/cold však může být důležitá při formování dojmu, i když nemusí být centrální a v této oblasti jsou třeba další výzkumy.

Kritérium hodnocení úkolu	Podíl	Splněno	Body
Účelné shrnutí pro obě studie	14%	0,5	0,7
Účelné porovnání studií (podobnosti, rozdíly)	14%	0,5	0,7
Vyvození vlastních opodstatněných závěrů	16%	0,5	0,8

Kvalita argumentace, její opora v textu, pospolitost, uvědomování si limitů	14%	0	0,7
Stylistika projevu a srozumitelnost	14%	0,5	0,7
Obsahové strukturování a plynulá návaznost textu	14%	1	0,7
Formální náležitosti a formální strukturování textu	14%	0	0,7
Maximální počet bodů Získaný počet bodů	5		2,15

S tímto zpracováním úkolu jsem nebyl příliš spokojen. Po přečtení mám z textu dojem, že se jedná o dvě oddělená shrnutí. Porovnávací část není vhodně uvedena, i když se v textu nakonec vyskytuje. V textu mi co do formální stránky zcela chybí použité reference, není zarovnáno, není odsazeno. Držel bych se struktury odstavců: teze-vysvětlení-argumentace-důkaz. Doporučuji sjednotit informace týkající se stejného tématu vždy k sobě. Na druhou stranu text byl sepsaný plynule a četlo se mi to docela dobře.

At' se daří,

Adam K.